

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.435/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Kálóczi, Petrovics és Marofka Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Petrovics Bálint ügyvéd)

Az alperes: ...

Az alperes képviselője: Újvári és Báji-Patay Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Pirtyák Zoltán ügyvéd)

A per tárgya: kölcsön megfizeteses

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 20.Gpkf.43.685/2021/3. számú végzése

Fővárosi Törvényszék 45.Pkf.637.005/2020/6. számú végzése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budai Központi Kerületi Bíróság 18.P.20.715/2020/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 45.Pkf.637.005/2020/6. számú végzését hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperesnek 127.000 (százhuszonhétézer) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A felperes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes adó- és vámigazgatóságától 250.121 (kétszázötvenezer-százhuszonegy) forint eljárási illeték visszatérítését kérheti.

Az végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogelődje, a K..... P..... Zrt. és az alperes 2008. augusztus 27-én deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján a felperes jogelődje 15.490,78 svájci franknak megfelelő összegű kölcsönt folyósított az alperes részére gépjárművásárlás céljából. A kölcsön lejáratát 2015. január 1-jére volt. A felperes jogelődje 2009. június 25-én a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta a finanszírozott gépjárművet érintő lopáskárra hivatkozással. Az alperesnek a felmondás napján 2.058.505 Ft tőke, 588.859 Ft árfolyamkülönbözet, 33.514 Ft kamat, 69.940 Ft havidíj és 5.331 Ft késedelmi kamat tartozása volt. A felperes jogelődje és az alperes között 2010. január 7-én részletfizetési megállapodás jött létre, amelynek az alperes nem tett eleget, ezért a felperes jogelődje a 2010. szeptember 3-án kelt nyilatkozatával a részletfizetési megállapodást is felmondta. A felmondás időpontjában a tartozás összege 2.667.212 Ft volt.

[2] A felperes és a felperes jogelődje között 2012. július 27-én engedményezési szerződés jött létre, amellyel a felperes jogelődje az alperessel szemben fennálló követelését a felperesre engedményezte. Az engedményezés tényéről szóló értesítést az alperes átvette.

[3] A felperes az alperessel szemben fennálló követelése egy része iránt fizetési meghagyás kibocsátását kérte. Az 14019/Ü/31352/2016. számú fizetési meghagyásos ellentmondás hiányában 2016. december 6-án jogerőre emelkedett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetet terjesztett elő az alperessel szemben, amelyben – a fenti fizetési meghagyással nem érvényesített – 2.501.212 forint tőke és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét az engedményezés alapján arra alapította, hogy az alperes a felperes jogelődjével megkötött szerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében egyrészt elévülésre hivatkozott, másrészt érvénytelenségi kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelen.

Az elsőfokú ítélet és a másodfokú végzés

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Hivatalból vizsgálta, hogy a követelés érvényesítése körében nem valósul-e meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti perakadály arra tekintettel, hogy a felperes korábban fizetési meghagyásos eljárás útján a szerződésből eredő igénye egy részét már érvényesítette. Az elsőfokú bíróság a BH2015.230. számú közzétett határozat alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek és az érvényesített jog alapjául szolgáló tényállás is azonos a fizetési meghagyás keretében érvényesített igénnyel, azonban a fizetési meghagyásban nem érvényesített követelésre nem terjed ki a fizetési meghagyás jogereje és az nem zárja ki az új eljárás megindítását a még el nem bírált követelésrész tekintetében.

[7] A kereset érdemi vizsgálata alapján hozta meg elutasító ítéletét. Alaposnak találta az alperes érvénytelenségi kifogását. Kifejtette, hogy a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, nem igazolta, hogy az alperesnek adott tájékoztatás megfelelt a világosság

és egyértelműség követelményének. Erre figyelemmel megállapítható, hogy a perbeli szerződésben az árfolyamkockázat feltárása nem volt megfelelő, ezért a szerződésnek az a rendelkezése, mely szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209.§ (1) bekezdése, a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja és a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontja alapján tisztességtelen, ekként semmis.

[8] Az elsőfokú bíróság alaposnak találta az alperes elévülési kifogását is. A felperes érvelésével szemben kifejtette, hogy a fizetési meghagyásos eljárás megindítása az elévülés megszakítására nem volt alkalmas azon követelésrész tekintetében, melyet a felperes a fizetési meghagyásban nem érvényesített. E körben utalt arra, hogy a felperes által hivatkozott kúriai eseti döntés tényállása jelen tényállástól eltér, mivel abban a folyamatban lévő peres eljárás során emelte fel a felperes a keresetét és érvényesítette az igényt. Utal továbbá arra is a bíróság, hogy az egységes bírói gyakorlat és a Pp. rendelkezései szerint a polgári eljárásjog nem ismeri a jogfenntartás intézményét. Rámutatott arra, hogy ugyan a polgári anyagi jog alapján a jogosult állíthatja, hogy az érvényesített követelésen kívül további igényének megtérítésére is igényt tart, azonban ez a nyilatkozata az elévülés megszakítására nem alkalmas.

[9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárást hivatalból megszüntette. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, amely szerint nincs akadálya a perbeli esetben annak, hogy a jogosult lejárt követelését több részletben, több perben érvényesítse. Kifejtett álláspontja szerint a fizetési meghagyásos eljárásban érvényesített igény azon alapult, hogy az azonnali hatályú felmondást követően esedékessé vált teljes tartozás megfizetése nem történt meg az alperessel később kötött részletfizetési megállapodás alapján sem. Jelen perben ugyanezen tényállás mellett terjesztette elő a felperes a keresetét a szerződés teljesítése iránt. Semmilyen eltérés nem állapítható meg tehát sem a felek személye, sem a tényállás, és az érvényesíteni kívánt jog között sem, ezért nem állapítható meg az anyagi jogerő hiánya. Ezt az álláspontot képviselte a Kúria a BH2008.18. számú, a BH2019.275. számú, és a BH2020.335. számú jogesetekben. Ez utóbbiban kifejtve azt, hogy a felperes által hivatkozott BH215.230. számú döntésben írtak nem irányadók az adott – és ilyen módon jelen eljárásban sem -, mert abban az ügyben a Kúriának a választottbírósági ítélet jogereje és a választottbírósági eljárásban nem érvényesített követelés rendes bírósági érvényesíthetősége tekintetében, vagyis más tényállás mellett kellett állást foglalnia.

[10] A fentiek alapján a Pp. 176. § (1) bekezdés *d)* pontja és a 240. § (1) bekezdés *a)* pontjára utalással rendelkezett az ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás hivatalból történő megszüntetése iránt a Pp. 379. § alapján. A másodfokú bíróság arról tájékoztatta a feleket, hogy meghozott végzésével szemben fellebbezésnek van helye.

[11] A másodfokú bíróságnak a Pp. 365. § (2) bekezdés *c)* pontja alapján meghozott végzésével szemben a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a másodfokú végzést helyes indokai alapján helybenhagyta.

[12] A Kúria a Gfv.VI.30.344/2023/3. számú végzésével a Fővárosi Ítéltábla 20.Gpkf.43.685/2021/3. számú végzését hatályon kívül helyezte, és elrendelte a Fővárosi Törvényszék 45.Pkf.637.005/2020/6. számú végzése ellen benyújtott jogorvoslati kérelem felülvizsgálati kérelemként történő elbírálását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet kereseti kérelemmel egyező megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy a jogerős végzés a Pp. 2. § (1)-(2) bekezdésébe, 342. § (1) és (3) bekezdésébe, 346. § (4) és (5) bekezdésébe, 360. § (1) bekezdésébe, valamint a régi Ptk. 207. §-ába ütköző módon jogszabálysértő.

[14] Hivatkozott arra, hogy a meghozott döntés ellentétes a BH2015.230. számú eseti döntésben írtakkal. E határozatában a Kúria elvi élel mondta ki, hogy részkövetelés érvényesítése esetén az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre. Állította, hogy a jogerős végzés a rendelkezési elvet, és abból fakadó kereseti kérelemhez kötöttség elvét sértette meg, mivel az előzményi perben a bíróság ezen rendelkezések miatt nem hozhatott anyagi jogerőhatással rendelkező döntést a jelen perben előterjesztett kereset vonatkozásában. Érvelt azzal, mivel a két követelés összege eltért egymástól, így a tényalapok teljes azonossága sem volt megállapítható. Előadta, hogy a keresettel érintett szerződés tárgya pénzszolgáltatás volt, amely osztható szolgáltatásnak minősül. Ez esetben pedig nem kizárt a követelés részletekben történő érvényesítése; továbbá, hogy perindítás esetén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek megfizetése iránt a keresetet benyújtották. Megítélése szerint ez az érvelés pedig épp azt támasztja alá, hogy az ítélet jogereje nem terjedhet ki a korábban még nem érvényesített követelésrészre.

[15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a Magyar Közlönyben 2023. február 15-én közzétett 6/2022. számú jogegységi határozatában (a továbbiakban: JEH) döntött a követelésrész érvényesítése esetén az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről. E szerint, ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre. A még nem érvényesített követelésrészre újonnan megindított perben vizsgálhatók a keresettel érvényesített jog érdemben el nem bírált anyagi jogi feltételei. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 42. § (1) bekezdése alapján a JEH a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától, vagyis 2023. február 15-től kötelező. A JEH [53] bekezdése rögzíti azt is, hogy a Kúria előzőekben kifejtettektől eltérő tartalmú határozatai a továbbiakban nem hivatkozhatóak kötelező erejüként.

[17] A Kúria a jogegységi eljárásban hozott, kötelező erejű határozatra figyelemmel a másodfokú bíróság által hozott végzést jogszabálysértőnek találta.

[18] A JEH által elbírált jogkérdésre figyelemmel tévesnek minősül a másodfokú bíróság részkövetelés érvényesítéséhez fűződő anyagi jogerőhatás kérdésében kifejtett álláspontja.

[19] A másodfokú bíróság jogi álláspontját a Kúria egy olyan korábbi, BH-ban is közzétett eseti döntésére (BH2019.10.275) alapította, amely szerint – szemben a JEH megállapításaival – az anyagi jogerőhatás az érvényesített alanyi jog elbírálásához fűződik. Ez alapján az ítélt dolog nem a kereseti kérelmek és jogcímek azonosságát, hanem a keresettel érvényesített jog azonosságát kívánja meg. A JEH szerint azonban az anyagi jogerő magához az ítélethez, a

kereseti kérelemről hozott döntéshez, a követelés elbírálásához – annak összecszerűségéhez – kapcsolódik. A JEH által elfogadott értelmezés szerint az érvényesített jogot és a jogerő tárgyi terjedelmét a fél kérelmére megítélt szolgáltatás határozza meg [35]. Az ítélet jogereje is csak a fél által kért jogvédelem tárgyára, az érvényesített jogra és az annak alapjául megjelölt tényekre terjedhet ki, és az anyagi jogerő hatása is kizárólag ennek elbírálásához fűződik. Ennek megfelelően, ha a fél az eredetileg benyújtott keresetében az anyagi jogból eredő követelésének nem az egészét érvényesítette, úgy a korábban folyt eljárásban hozott ítélet jogereje nem zárja ki az új eljárás megindítását az alperessel szemben a még el nem bírált követelésrészre.

[20] A kifejtettetekre tekintettel a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a Kúria a jogerős végzést hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[21] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróságnak érdemben kell elbírálnia a felperes által az elsőfokú bíróság ítéletével szemben előterjesztett fellebbezést.

[22] A Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdése alapján csak megállapította a felperes felülvizsgálati eljárással felmerült, a jogi képviselő elvégzett jogi tevékenységével arányos munkadíjából álló költségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *a*) pontja, 4/A. § (1) bekezdése, (5)-(6) bekezdése alapján.

[23] Tekintettel arra, hogy az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján illetékmentes, ezért a 80. § (1) bekezdés *i*) pontja alapján adott tájékoztatást a felülvizsgálati eljárási illeték felperes részéről történő visszaigénylésének lehetőségéről.

[24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése és a 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[25] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[26] Pp. 176. § (1) bekezdés *d*) pont, 240. § (1) bekezdés *a*) pont, 360. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[27] Ha a fél az eredetileg benyújtott keresetében az anyagi jogból eredő követelésének nem az egészét érvényesítette, úgy a korábban folyt eljárásban hozott ítélet jogereje nem zárja ki az új eljárás megindítását az alperessel szemben a még el nem bírált követelésrészre.

Budapest, 2024. január 8.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bíróági ügyintéző